

Реш. 210 / 18.01.21
с.к. 2

СТ А Н О В И Щ Е

от доцент доктор Ирена Емилова Любенова
Стопанска академия „Димитър А. Ценов“, гр. Свищов

на дисертационния труд на маг. фарм. Петър Пламенов Тишков

на тема:

**„ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА
ЕФЕКТИВНОСТТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА
ФАРМАЦЕВТИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНКУРЕНТНА
СРЕДА”**,

представен за придобиване на образователната и научна степен
„доктор” в

Област на висшето образование

3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление

3.7. Администрация и управление

Научна специалност „Организация и управление извън сферата на
материалното производство (сигурност и отбрана)“

Свищов

2021

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Аналитичният фокус на дисертационния труд разглежда специфичен проблем на нашата действителност. Теоретичното осмисляне на изследване на възможностите за повишаване на ефективността на управление на фармацевтичните предприятия в конкурентна среда става все по-актуален проблем. Умелото аргументиране на актуалността на темата е породено от осъзнато оценяване на важността на изследваните процеси, които налагат необходимост от повишаване на ефективността на управление на фармацевтичните предприятия в конкурентна среда.

Целта на дисертационния труд е коректно формулирана. Свързана е с изследване, анализиране на състоянието и проблемите на фармацевтичния пазар и финансовата устойчивост на фармацевтичното предприятие, и създаване на концептуален модел за повишаване на ефективността на неговото управление в конкурентна среда. Задачите на дисертационния труд са определени съобразно поставената цел и са намерили своята успешна реализация в разработката. Обект на изследване в дисертационния труд е ефективният мениджмънт на фармацевтичното предприятие в конкурентна среда. Предмет на научното изследване е анализът и оценката на финансовата устойчивост на фармацевтичното предприятие по зависимостта „разходи-ефекти“ като инструмент за изработването и вземането на управленски решения в отговор на въпроса „какво-ако“, като израз на управлението по резултати. Основната работна теза е логична и насочва аналитичния фокус в изложението, за да отговори адекватно на необходимите изисквания на концептуалната част и организирания емпиричен материал.

Проучваният проблем се отличава с обширност и сложност. Това обстоятелство ограничава възможностите за цялостното му изучаване и

налага изследванията да бъдат извършени при определени допустими ограничения. Те са породени от многото лица на фармацевтичния пазар: законодателно, икономическо, медицинско, информационно и от тук многоаспектността на субектите на този пазар.

Дисертационното изследване обогатява теорията и практиката за ефективен мениджмънт на фармацевтичното предприятие. Поставят се основите на усъвършенстване на изследователския процес в направленията за създаването на инструментариум и устойчив модел за ефективен мениджмънт на фармацевтичното предприятие.

Формулирана тема е посветена на актуален и значим за съвременните условия управленски проблем. Логиката на изложението в дисертационния труд, както и постигнатите научни резултати красноречиво и недвусмислено подкрепят правилния избор на тема.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Концентрацията на вниманието върху фармацевтичния мениджмънт засилва регистрираната научна стойност на дисертацията, но и показва възможността на докторанта да оценява област на човешкото познание, чиято проблематичност е предизвикана от противоречието между теоретичното осмисляне на научните факти и добрите практики от една страна и от друга – наличието на конфликти и затруднения, проявени в практиката на мениджмънта във фармацевтичния сектор.

Посочените научни и научно-приложни резултати показват задълбочени теоретични знания в изследваната проблематика и способност за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Научните резултати са:

1. Обогатена е теорията на фармацевтичния мениджмънт, като е представена относително завършена научно-теоретична концепция за необходимостта от стратегически мениджмънт за ефективен мениджмънт на съвременното фармацевтично предприятие в динамична и конкурентна бизнес среда.

2. Създадена е методология за стратегически решения за ефективен мениджмънт на фармацевтичното предприятие, като е предложена политика за отговорно корпоративно управление, модел на счетоводна политика и методическо ръководство за прозрачност.

Научно-приложните резултати са:

1. Обоснована и доказана е научно-експертната платформа на извършените изследвания за състоянието и перспективите за развитие на фармацевтичното предприятие в конкурентна среда на основата на аналитичния модел за финансова устойчивост на реална база данни.

2. Представен е концептуален модел за управление на риска посредством определени математически зависимости за прогнозиране на риска, чийто условен характер е обусловен от изискванията за конфиденциалност на информацията за изследваното предприятие.

3. Разработен е модел за ефективен мениджмънт на изследваното Представителство чрез използването на нетрадиционни и интелигентни системи за комплексен анализ на финансовата устойчивост като елемент на финансовото равновесие и измерващи степента на риск от фалит.

4. Създадени са модели за рационализиране на управленските решения на база анализа на йерархиите и инструментариума за стратегическа обработка на данни от финансовите отчети на Представителството, инструментариума на регресионния анализ и анализ

на вида на разпределението на финансовите резултати по абсолютни и относителни икономически параметри.

Приемам формулираните научни и научно-приложни резултати в дисертационния труд и считам, че те са лично дело на докторанта и отговарят на изискванията на действащата нормативна уредба за получаване на образователната и научна степен „доктор“.

По темата на дисертационния труд са посочени 4 публикации, 2 от които са самостоятелни. Те са дали възможност за популяризиране на научни резултати, получени в хода на изследванията. Отличават се с целенасоченост и аналитичност, добре аргументирана авторова позиция и отразяват постиженията на дисертационния труд.

3. Критични бележки

Към представения ми за становище дисертационен труд нямам критични бележки.

Позволявам си да препоръчам на докторанта да продължи своите научни изследвания в областта на фармацевтичния мениджмънт и да не спира да открива механизмите за усъвършенстване на изследователския процес в направленията за създаването на инструментариум в стратегическото управление на фармацевтичното предприятие.

4. Заключение

Представеният дисертационен труд „Изследване на възможностите за повишаване на ефективността на управление на фармацевтичните предприятия в конкурентна среда“ с автор Петър Пламенов Тишков е завършен научно-изследователски труд върху актуален управленски проблем. Постигнати са значими научни резултати, които показват теоретичните познания и способностите на докторанта да провежда самостоятелни научни изследвания. По мое мнение дисертационният труд

отговаря на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“, съгласно ЗРАСРБ, Правилника към него и нормативната уредба на НВУ “Васил Левски“ В. Търново.

5. Оценка на дисертационния труд

Констатираните убедителни и ясно диференцирани научни постижения в дисертационния труд ми дават основание да заявя **категорична положителна оценка** и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят решение “ЗА” присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“ на Петър Пламенов Тишков.

18.01.2021 г.

Гр. Свищов

Член на журито: .....

/доц. д-р Ирена Емилова/

№ 21 пр. 210/18.01.21
ex.p

OPINION

by *Associate Professor Irena Emilova Lyubenova, Ph.D.*,
Associate Professor in the Department of Management
at the D. A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov

of the dissertation of mag. farm. *Petar Plamenov Tishkov*

on the topic: "**STUDY OF THE POSSIBILITIES FOR INCREASING THE
EFFICIENCY OF MANAGEMENT OF PHARMACEUTICAL
COMPANIES IN A COMPETITIVE ENVIRONMENT**",

presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor",
field of higher education 3. Social, economic and legal sciences,
professional field 3.7. Administration and management,
*scientific specialty "Organization and management outside the field of material
production (security and defense)"*

Svishtov

2021

1. Relevance and significance of the developed scientific problem

The analytical focus of the dissertation examines a specific problem of our reality. The theoretical understanding of the study of the possibilities for increasing the efficiency of management of pharmaceutical enterprises in a competitive environment is becoming an increasingly important problem. The skillful argumentation of the topicality of the topic is caused by a conscious assessment of the importance of the studied processes, which impose the need to increase the efficiency of management of pharmaceutical companies in a competitive environment.

The purpose of the dissertation is correctly formulated. It is related to research, analysis of the state and problems of the pharmaceutical market and the financial sustainability of the pharmaceutical company, and creation of a conceptual model for increasing the efficiency of its management in a competitive environment. The tasks of the dissertation are determined according to the set goal and have found their successful realization in the development. The object of research in the dissertation is the effective management of the pharmaceutical company in a competitive environment. The subject of the research is the analysis and assessment of the financial sustainability of the pharmaceutical company on the dependence "cost-effects" as a tool for making and making management decisions in response to the question "what-if", as an expression of performance management. The main working thesis is logical and directs the analytical focus in the exposition to adequately meet the necessary requirements of the conceptual part and the organized empirical material.

The studied problem is characterized by vastness and complexity. This circumstance limits the possibilities for its complete study and requires the research to be carried out under certain permissible restrictions. They are caused by the many faces of the pharmaceutical market: legislative, economic, medical, informational, and hence the multifaceted nature of the subjects in this market.

The dissertation research enriches the theory and practice of effective management of the pharmaceutical company. The foundations are laid for the

improvement of the research process in the directions for the creation of tools and a sustainable model for effective management of the pharmaceutical enterprise.

A formulated topic is dedicated to a topical and significant for modern conditions management problem. The logic of the presentation in the dissertation, as well as the achieved scientific results eloquently and unequivocally support the correct choice of topic.

2. Characteristics of the scientific and scientific-applied contributions in the dissertation

The concentration of attention on pharmaceutical management enhances the registered scientific value of the dissertation, but also shows the ability of the doctoral student to assess a field of human knowledge, the problematic nature of which is caused by the contradiction between conflicts and difficulties manifested in the practice of management in the pharmaceutical sector.

The indicated scientific and scientific-applied results show in-depth theoretical knowledge in the researched issues and ability to conduct independent scientific research.

Scientific contributions are:

1. The theory related to pharmaceutical management is further developed and enriched, as a relatively complete scientific-theoretical concept of the need for effective management of the modern pharmaceutical company in a dynamic and competitive business environment.

2. A methodology for strategic decisions for effective management of the pharmaceutical company is proposed, as well as a policy for responsible corporate governance, accounting policy model and methodological guide for transparency.

Applied contributions are:

1. Developed scientific and expert platform of the studies conducted on the status and prospects of the pharmaceutical company in a competitive environment based on the analytical model of financial sustainability of a real database.

2. A conceptual model for risk management has been adapted by means of certain mathematical dependences for risk forecasting, the conditional nature of which is determined by the requirements for confidentiality of the information about the surveyed enterprise.

3. A model for effective management of the studied Representation has been developed using intelligent systems for complex analysis of financial sustainability as an element of financial equilibrium and measuring the degree of risk of bankruptcy.

4. Models for rationalization of management decisions based on the analysis of hierarchies and methods for strategic processing of data from the financial statements of the Representation, the tools of regression analysis and analysis of the type of distribution of financial results by absolute and relative economic parameters.

I accept the formulated scientific and scientific-applied results in the dissertation and consider that they are the personal work of the doctoral student and meet the requirements of the current regulations for obtaining the educational and scientific degree "Doctor".

On the topic of the dissertation the doctoral student has presented four publications, two of which are author's and two with the supervisor. They provided an opportunity to promote scientific results obtained during research. They are characterized by purposefulness and analyticalness, well-argued author's position and reflect the achievements of the dissertation.

3. Critical notes

I have no critical remarks on the dissertation submitted to me for review.

I would like to recommend to the doctoral student to continue his research in the field of pharmaceutical management and not to stop finding the mechanisms for improving the research process in the directions for creating tools in the strategic management of the pharmaceutical company.

4. Conclusion

The presented dissertation on the topic: "Study of the possibilities for increasing the efficiency of management of pharmaceutical companies in a competitive environment" developed by Petar Plamenov Tishkov is a completed research work on a current management problem. Significant scientific results have been achieved, which show the theoretical knowledge and abilities of the doctoral student to conduct independent research. In my opinion, the dissertation meets the requirements for awarding the Educational and Scientific Degree "Doctor" according to the Law for Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation and the normative regulation on Vasil Levski National Military University in Veliko Tarnovo.

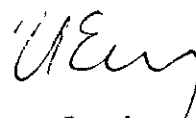
5. Evaluation of the dissertation

The established convincing and clearly differentiated scientific achievements in the dissertation give me a reason to declare a categorical **positive assessment** and to recommend to the respected members of the scientific jury to support the decision "**FOR**" awarding the educational and scientific degree "Doctor", field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.7. Administration and management, scientific specialty "Organization and management outside the field of material production (security and defense)" on *Petar Plamenov Tishkov*.

January 18th 2021

Svishtov

Autor of opinion:

Associate Professor Irena Emilova Lyubanova, Ph.D.